

„Najsvjetliji lik si nam Crkve u Hrvata!“ Svojim smo glasovima ispunili, draga braćo i sestre, ovu zagrebačku Prvostolnicu. O 120. obljetnici rođenja blaženoga Alojzija kard. Stepinca u Krašiću (1898.) i 20. obljetnica njegova proglašenja blaženim u Mariji Bistrici (1998.), zapjevali smo od srca, zanosno i gromko mi Slavonci, Baranjci i Srijemci nad grobom svoga blaženoga metropolita, hrabrog i postojanog Kristovog mučenika: „Tvoj Stepinče zagovor milost nam je dika! Moli za nas, vodi nas k slavi nebesnika!“ -

Našu radost srca i duha umnaža i naša brojnost. Kako je velik Trojedini Bog koji snagom i djelovanjem svojega Svetoga Duha u nama budi i raspiruje glad i žeđ za iskustvom svoje očinske nježnosti i spasenjske milosrdne ljubavi. Prijavilo nas se 6.000 hodočasnika. Hvala svima Vama koji se niste uplašili ledene kiše i hladnoće i koji ste jutros i krenuli na put, te dragom Bogu koji Vas snaži i krijepi u prihvaćanju hodočasničkih poteškoća i žrtve.

Dragi Oče biskupe Mijo, hvala Vam za Vašu srdačnu dobrodošlicu i za Vaše pozdravne riječi povodom našeg hodočašća u Stepinčevu, poviješću bremenitu zagrebačku katedralu, koja je jedan od simbola katoličkog i nacionalnog identiteta Hrvatskoga naroda. Našu zahvalnost za širom otvorenu katedralu i krašićku župnu crkvu te osjećaje snažne crkvene povezanosti prenesite i nadbiskupu uzoritom gospodinu Josipu kard. Bozaniću. Hvala i svim službama Vaše nadbiskupije i brojnim osobama koje su s radošću prihvatile da nam svojim doprinosom osiguraju lijepo i vjernički snažno doživljeno nadbiskupijsko hodočašće tragovima kardinala Stepinca.

Među nama, draga braćo i sestre, s osobitom radošću i toplinom pozdravljam našega nadbiskupa u miru mons. Marina Srakića. Preuzvišeni, hvala Vam što ste i Vi jedan od hodočasnika i što ste predvodili našu molitvu u Krašiću te nam uputili svoju pastirsku i očinsku riječ.

Zahvaljujem Vam za animiranje, organiziranje hodočašća i osobno predvođenje Vaših župljana na ovom hodočašću te pozdravljam sve Vas draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, đakoni i vjeroučitelji. Pozdravljam bogoslove i poglavare Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu, sjemeništare iz naše Nadbiskupije i njihove

odgojitelje ovdje u Sjemeništu na Šalati. Osobito sam radostan zbog brojnosti Vas, dragi pjevači, i na koru i ovdje u lađi ove katedrale, koji svima nama pomažete da budemo raspjevana zajednica koja u liku svoga mučenika kardinala Stepinca prepoznaje te radosno slavi Krista, raspetoga i uskrsloga Gospodina.

Radujemo se i svima Vama, dragi vjernici koji ste porijeklom iz Slavonije, Baranje i Srijema, koji živite u Zagrebu, ali niste danas mogli ostati u svom stanu ili kući, nego su vas srce i ljubav prema rodnom kraju i zavičaju doveli ovamo u katedralu. Pozdravljam i vas studente s područja naše Nadbiskupije, koji studirate u Zagrebu.

U ovom radosnom zajedništvu, osjetimo Božju prisutnost i prepoznamo se Kristovim otajstvenim tijelom. Saberimo se. Pred mučeništvom i svetošću Kardinala Stepinca priznajmo se slabi i grešni ljudi. Molimo Božje milosrđe za oprostjenje svojih grijeha.

„Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre donosi obilat rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni“ (Iv 12,23-24).

Dragi oci Nadbiskupe i Biskupe,
 draga braćo svećenici, đakoni, redovnici i redovnice,
 dragi naši bogoslovi i sjemeništarcu sa svojim odgojiteljima,
 draga braćo i sestre, dragi hodočasnici iz župa naše Đakovačko-osječke
 nadbiskupije i dragi zagrebački Slavonci!

Ove riječi o zakonitosti pšeničnoga zrna i ljudskoga života Isus je izrekao skupini Grka, koji su, nakon dugog i napornog putovanja, pristigli u Jeruzalem i žarko molili apostole Filipa i Andriju: „Htjeli bismo vidjeti Isusa!“ (Iv 12,21). Zanimljivo je da kad se Isus, na intervenciju dvojice svojih apostola, konačno pojavio pred tim hodočascima i kad su oni napokon ugledali njegovo lice, on se ne prepušta njima i njihovim pitanjima (a zasigurno su ih imali kad su tražili susret s njime), nego im on čitav svoj život, poslanje i djelo tumači slikom pšeničnoga zrna. Tu sliku pšeničnoga zrna Isus upotrebljava da bi im protumačio i svoj vlastiti život, smrt i uskrsnuće.

1. U svjetlu te Isusove riječi o zakonitosti pšeničnoga zrna mi danas promatramo i mučeništvo bl. Alojzija kard. Stepinca te njegovu spremnost „*Radije umrijeti, negoli popustiti*“ komunističkoj vlasti. Ta ga je vlast najprije zatvorila i tako mu onemogućila vršenje njegove službe zagrebačkoga nadbiskupa i metropolita, potom je na montiranom političkom procesu lažnim optužbama nad njim izvršila moralno ubojstvo i osudila ga na dugogodišnju robiju i gubitak političkih i građanskih prava, te napokon, nasiljem iz mržnje prema kršćanskoj vjeri i Katoličkoj Crkvi, toksičnim supstancama odnosno trovanjem izazvala njegovu prijevremenu smrt. A da bi sve to prikrila te spriječila da Blaženik umre u zatvoru, kao mučenik pred licem domaće i međunarodne javnosti, pustila ga je da umre u kućnom pritvoru u svom rodnom Krašiću.

U svjetlu tih Isusovih riječi mi prepoznamo također veličinu mučeničkog svjedočanstva i tolikih drugih hrvatskih mučenika komunističkog režima: bl.

Miroslava Bulešića i brojnih svećenika, bogoslova, časnih sestara i vjernika laika. Među njima je bilo i 30-tak svećenika te preko 20 tisuća vjernika naše biskupije. „*Kako li su preteška nadošla vremena, kad rat svijetu donese nesnosna bremena.*“

2. „Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre donosi obilat rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko je spreman umrijeti sebi i svome egoizmu, sačuvat će ga za život vječni“ (Iv 12,23-24).

Zar ne, draga braćo i sestre, da nam već i naše obično iskustvo pokazuje: Želim li sačuvati svoj život, svoju komotnost i slobodu, svoj izgled i zdravlje, te ne želim prihvatiti obaveze; ne želim djecu, pa čak niti muža, odnosno ženu; i čuvam svoju neovisnost; pazim da se ne istrošim; pazim na svoj fizički izgled – na kraju ostajem sam. A vitalnost, snaga, mladost, komotnost koje sam htio zadržati i sačuvati, ipak s godinama nestaju. Od mene i od mojega života ostaje samo onaj dio i samo onoliko koliko sam darovao drugima: ostaju životi moje djece i unučadi, ostaju plodovi mojega odricanja, rada i nastojanja, a iznad svega, ostaje drugima darovana dobrota i ljubav. Ono što sam darivao i poklanjao, što je palo u zemlju i umrlo, čega sam se odrekao, to je postalo životno i donijelo mnogo roda, a ono što sam sebično čuvao to je zauvijek nestalo i propalo.

3. Bl. Alojzije Stepinac je izabrao darivanje svoga života drugima kroz svećeničku službu. Nakon imenovanja zagrebačkim nadbiskupom, od početka je bio svjestan svoje odgovornosti za druge ljude. Svoj život pretvorio je u zauzeto biskupsko služenje kroz navještaj Evanđelja, hrabru proročku riječ i služenje ljudima. Razlikovao je državu od vlasti. Radovao se ostvarenju vjekovnog sna hrvatskog naroda o ponovnom osamostaljenju hrvatske države i istodobno je hrabro žigosao zlodjela ustaške vlasti. Kardinal Stepinac je sebe izlagao opasnosti i bez razlike spašavao je ljude koje je zatvarala, ubijala i u logore odvodila ta ista vlast.

Nije prošlo niti mjesec dana od uspostave Nezavisne države Hrvatske, nadbiskup Stepinac već 22. svibnja 1941. protestira protiv rasnih zakona i od ministra unutrašnjih poslova zahtijeva poštovanje dostojanstva svakoga čovjeka. Upozorava vlast da „moralni zakoni vrijede za život ne samo za život pojedinaca, nego i za državnu upravu“ (Esther Gitman, Nadbiskup Stepinac pod povećalom povjesničara

i diplomat, u: „Kardinal Stepinac - svjedok istine, zbornik radova s međunarodnog simpozija, Zagreb 19. rujna 2008.“; str. 208).

U rujnu 1941. prigovara poglavniku Paveliću: „Čujem s više strana da se nečovječno i okrutno postupa s nearijevcima“ (*isto*, str. 208). U ožujku 1943. piše mu:

„Katolička Crkva ne pozna nikakova straha pred ikojom zemaljskom silom ako se radi o obrni najosnovnijih prava čovjeka“ (*isto*, str. 208)

„*Uza zlo ne pristajat! - glas ti zove smjieran, zapovijedi ljubavi, ostajući vjieran.*“

Iako je za nas teško prihvatljivo i bolno, aktualno odgađanje njegova proglašenja svetim, ono ima i neke pozitivne učinke: Dodatno istraživanje arhiva dodatno osvjetljuje njegov humanitarni i karitativni rad te njegovo spašavanje Srba, Židova, Roma i političkih zatvorenika potiče nas da pjevamo: „*U pomoć si hitao da ublažiš rane, gdje se mržnja ispriječi, mir da opet svane. Još je cio naraštaj hrvatskoga puka ime ti pronosio, tiho, posred muka. I sad su nam blagoslov tvoja dobročinstva; uzor čiste savjesti, putokaz jedinstva.*“

4. A čim je u svibnju 1945. došla nova komunistička vlast, nadb. Stepinac je odmah prozreo i njezine namjere i poteze. Zbog toga je već u rujnu bio zatvoren i u svega 20 dana na montiranom političkom procesu, nevin osuđen. „*Trpio si osude, kušan s mnogih strana; mučeništvo postade kruna tvojih dana.*“ Nadbiskup je shvatio da je zatvoren, oblaćen i osuđen jer je kao zagrebački nadbiskup najugledniji predstavnik Katoličke Crkve, koju se željelo poniziti i do kraja uništiti. I prihvatio je i taj teret svoje službe. Otkrio je pravu nakanu potpuno neutemeljenih optužbi, lažnih svjedoka te nesnosnih poreza, ucjena i prijetnji svećenicima kao i njihova zatvaranja i ubijanja. Proročki je pročitao nastojanja komunističke vlasti da iznutra podijeli i paralizira Crkvu kroz tzv. svećenička udruženja. Uvidio je da komunistička vlast progoni i čini pritisak na svećenike, da neke i ubija kako bi ih sve što više uplašila i kako bi što veći broj svećenika i redovnika izlazi iz takve situacije potražio učlanjenjem u staleško Svećeničko udruženje. Shvatio je da onima koji pokušavaju čuvati svoju kožu i život te postaju članovima Udruženja (tzv. „narodnim svećenicima“) bezbožna vlast obećava, a dijelom i daje određene pogodnosti

(zdravstveno osiguranje, mirovinu, pa čak i plaću...), ali da zauzvrat traži usluge te da preko njih iznutra sije nepovjerenje, međusobno dijeli biskupe i svećenike te da želi tako oslabljenu Crkvu na kraju odvojiti od Rima i potpuno je uništiti. Uvidio je da proročke glasove, one biskupe i svećenike koji su predstavljali moralnu vertikalu i stup za ostale, komunistička vlast želi slomiti, ušutkati i ukloniti. U toj teškoj situaciji on se pokazao kao istinski i neustrašiv pastir Crkve. Potpuno slobodan od sebe i straha za svoj život branio je ljudska prava i slobodu Crkve.

5. Skopskom biskupu Smiljanu Čekadi koji ga je u kućnom pritvoru u Krašiću pitao bi li bilo uputno da se biskupi zauzmu kod tadašnjeg predsjednika države za njegovo oslobođenje, Blaženik je odgovorio:

'Bolje ćete učiniti da se posavjetujete kako ćete istrijebiti svećenička udruženja. Jer to je nacionalna Crkva u nastajanju – kao u Kini. Svaki iole razborit čovjek može zaključiti da vlast ne osniva svećenička udruženja da ojača Crkvu u našoj domovini, nego da prema onoj *podijeli pa vladaj* lakše postigne njezino uništenje' (usp. J. Batelja, *Komunistički progon i mučeništvo blaženoga Alojzija Stepinca*, Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Zagreb 2017., str. 254).

Kad je u Krašiću do njega došao jedan popis svećenika – članova Svećeničkog udruženja, nadb. Stepinac je prokomentirao:

„To je ono što ja neprestano ponavljam: najprije su ih dobili s lijepim obećanjima. Nasjeli su. To je prva etapa. Sada ih ugnjetavaju i traže od njih nove ustupke, dok ne dođe zadnja etapa: odcjepljenje Crkve od Rima, a onda, što su? – Suha grana, propali!“ (usp. J. Batelja, *isto*, str. 257)

Podsjetio je odmah i na ono što se dogodilo s jednim francuskim nadbiskupom koji je za vrijeme Francuske revolucije podlegao prijetnjama, napustio biskupsku službu, a svoju miru i biskupski štap bacio na giljotinu. Nadodao je:

„Za nekoliko dana otišao je ipak i on pod giljotinu. I kako kod njega, tako i kod ovih naših jadnika doslovno se ispunja Isusova riječ: 'Tko traži svoj život – izgubit će ga!' – Zato toliko inzistiram na tome da se uguši to prokletu udruženje“ (usp. J. Batelja, *isto*, str. 257).

6. Draga braćo i sestre, blaženi Alojzije kard. Stepinac nam pokazuje da ono, što je u našim ljudskim očima poraz i neuspjeh, u stvari najviši oblik očitovanja hrabrosti

i moralne snage. Njegovo proglašenje blaženim i ovo naše današnje hodočašće koje je pokrenulo tolike ljude pokazuju da zadnju riječ ne mogu imati nepravda, laž, zlo i nasilje, nego da uvijek pobjeđuju istina, dobrota, pravda i ljubav. Mučeništvo kard. Stepinca je ponovna proslava smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Gubitnik i onaj koji je u očima ljudi bio ponižen, je proslavljeni pobjednik. Pšenično zrno koje je umrlo donosi obilat rod, a onaj tko je čuvao sebe i svoj život, izgubio ga je (usp. *Lv* 12,23-24). Kard. Stepinac je danas blaženik, a međunarodna zajednica je komunistički režim, zajedno s nacizmom i fašizmom, ocijenila kao totalitarni zločinački sustav. Iako su njegovi ostaci na našim prostorima još uvijek prisutni, nostalgični, nesposobni za samokritičnost i zato sve glasniji, međutim i oni će izdahnuti nakon što blaženi kard. Stepinac bude proglašen svetim. Jer, iako je pravda teško dostižna, ona uvijek pobjeđuje.

7. „U tebe se, Gospodine, uzdam“. To je bilo geslo blaženoga Alojzija Stepinca. Pozivam Vas i potičem, draga braćo i sestre, na molitvu za sve članove našega i drugih naroda da nam pouzdanje u Isusa Krista rassetoga i uskrsloga bude izvor snage za nutarnju pribranost i mir, za žrtvu iz ljubavi i onda kad ta ljubav umjesto na zahvalnost, prihvaćanje i uzdarje nailazi na ravnodušnost, na iskorištavanje, pa čak i na ismijavanje, ruganje i razapijanje. Budimo dostojni nasljedovatelji bl. kard. Stepinca u svom osobnom, bračnom, obiteljskom, profesionalnom i društvenom životu. Dragi braćo svećenici, u našem blaženom metropolitu imamo izvrstan primjer nesebične, zauzete, hrabre i postojane pastirske dobrote i ljubavi, vjerne sve do mučeništva.

Budimo svjesni da onaj tko je vjieran Evandjelju, častan, pošten i dobar, koji drži do određenih vrednota, često u životu prolazi teže baš zato što se trudi biti Isusov, za razliku od onoga kojemu ništa nije sveto i koji je, stoga, u stanju sve pogaziti kako bi ostvario svoje sebične interese i ciljeve.

Isusov učenik uvijek zbori nekim novim jezicima, unosi novu logiku u ovaj svijet te predstavlja zdravu alternativu logici i zakonitostima ovoga svijeta. Ljudi koji se hrane euharistijom su hrabri ljudi, sposobni ljubiti Boga, ljubiti istinu i svakoga čovjeka.

Danas si svi, draga braćo i sestre, poželimo: kao što se snaga vjere očitovala u životu bl. Alojzija Stepinca, neka se očituje i u životu svakoga od nas. Amen.

Završetak Euharistijskoga slavlja

Na kraju ovoga euharistijskoga slavlja želim zahvaliti ponajprije Vama dragi vjernici što ste tako zdušno i tako brojni prihvatili poziv svojih svećenika na ovo hodočašće. Hvala za radosnu i raspjevanu liturgiju. Hvala svima Vama koji ste prihvatili dodanu žrtvu nošenja i odijevanja u narodne nošnje, u ministrantska odijela i koji ste na razne načine pridonijeli ljepoti i svečanosti ovoga euharistijskoga slavlja i čitavoga hodočašća.

Zajedno s Vama zahvaljujem Hrvatskoj Policiji, Medicinskoj službi, vozačima naših autobusa, sredstvima društvenog priopćavanja i svima koji su nam danas u službi na bilo koji način. Neki ih dragi Bog sve blagoslovi .

Lijepo je doživjeti vjernički kršćanski, svećenički i redovnički entuzijazam i radost koja se dala osjetiti među nama proteklih dana, a posebno danas. No, dok zahvaljujem svima Vama, ima jedna osoba, jedan svećenik među nama, koji je od samog početka s osobitim entuzijazmom, posebnom ljubavlju, strašću i radošću pripremao i organizirao ovo naše hodočašće te nas je sve animirao. Njemu želim osobito zahvaliti. To je generalni vikar naše nadbiskupije, mons. Ivan Ćurić. Dragi Monsignore, od srca Vam zahvaljujem što ste bili idejni začetnik, srce i duša ovoga hodočašća. Kao simboličan izraz naše velike zahvalnosti u ime svih nas predajem Vam srebrnjak, srebrnu novčanu kovanicu u apoenu od 150 HRK s likom bl. Alojzija kardinala Stepinca, izrađen povodom 120. obljetnice rođenja blaženoga Alojzija kard. Stepinca u Krašiću (1898.) i 20. obljetnica njegova proglašenja blaženim u Mariji Bistrici (1998.).

Molim da se po zagovoru bl. Alojzija Stepinca svi sretno vratite u svoje domove i članovima svojih obitelji. I na sve nas zajedno s nadb. Marinom, zazivam Božji blagoslov.